

BASME ȘI POVEȘTI ROMÂNEȘTI

Ivan Turbincă și alți viteji

ILUSTRĂȚII
DE
DIANA TIVU

corint junior

Păcală și vaca

Poveste populară

A fost odată un om care avea trei feciori. Feciorul cel mic se numea Păcală și era un poznaș și jumătate. Cum făcea el, cum dregea, parcă tot de-a-ndoaselea lucra. Însă de multe ori le potrivea cum nu se poate mai bine. Vorba ceea, nu prea le socotea, dar le nimerea.

Acum, de unde până unde, îi mersese numele că e prost, și până și frații lui îl socoteau cam tare de cap și-ntr-o ureche.

Într-o zi se îmbolnăvește bătrânul și moare, lăsând fiilor săi drept moștenire o vacă. Atâta agoniseală¹ avu el să lase copiilor. Dar vaca era numai una, feciorii erau trei. Cum s-o împartă? Chibzuiră ei, socotiră, își bătură capul multă vreme, dar nu se luminau deloc. În cele din urmă, după trudă îndelungată, le dete în gând să facă fiecare câte un ocol², iar când s-o întoarce vaca de la pășune, în al cui ocol o intra întâi, a aceluia să fie.

Zis și făcut.

1. *agoniseală*— avere adunată prin muncă.

2. *ocol*— loc îngrădit, țarc de vite.

A doua zi, cei doi frați mai mari se sculară dis-de-dimineață și se puseră pe treabă. Aduseră pari din pădure, cărară piatră și făcură două ocoale, unul mai frumos decât altul. Fiecare se socotea în sinea lui că la el va trage vaca întâi și a lui va fi.

În vreme ce frații lui se spe-teau muncind, Păcală n-avea nicio grijă și dormea dus. Abia pe la apus se gândi să-și facă și el ocolul. Dar cum nu prea avea chef de treabă, nu se osteni mult, ci, tăind câteva crengi dintr-un copac verde și stufos, făcu din ele o împrejmuire, așa, ca să se cheme că a făcut și el un ocol.

Seara, iată că se întoarce vaca de la pășune. Frații așteptau fiecare în fața ocolului său. Cei doi mai mari râdeau de prostia lui Păcală, care nu-și dăduse osteneala să facă un ocol mai de Doamne-ajută, și erau încredințați că vaca o să se oprească la unul dintre ei. Dar vezi că animalul, cum veni și dete cu ochii de ramurile și frunzele verzi ale ocolului lui Păcală, trecu pe lângă celelalte două fără să se oprească și se duse drept la ocolul fratelui mai mic, unde începu să mănânce frunze tinere.

Frații cei mari, să crape de necaz, și alta nu. Dar n-avură încotro, și trebuiră să-i lase vaca lui Păcală, căci așa le fusese învoiala. Și, așa, vaca rămase în stăpânirea fratelui mai mic.

Păcală vinde vaca unui copac

Poveste populară

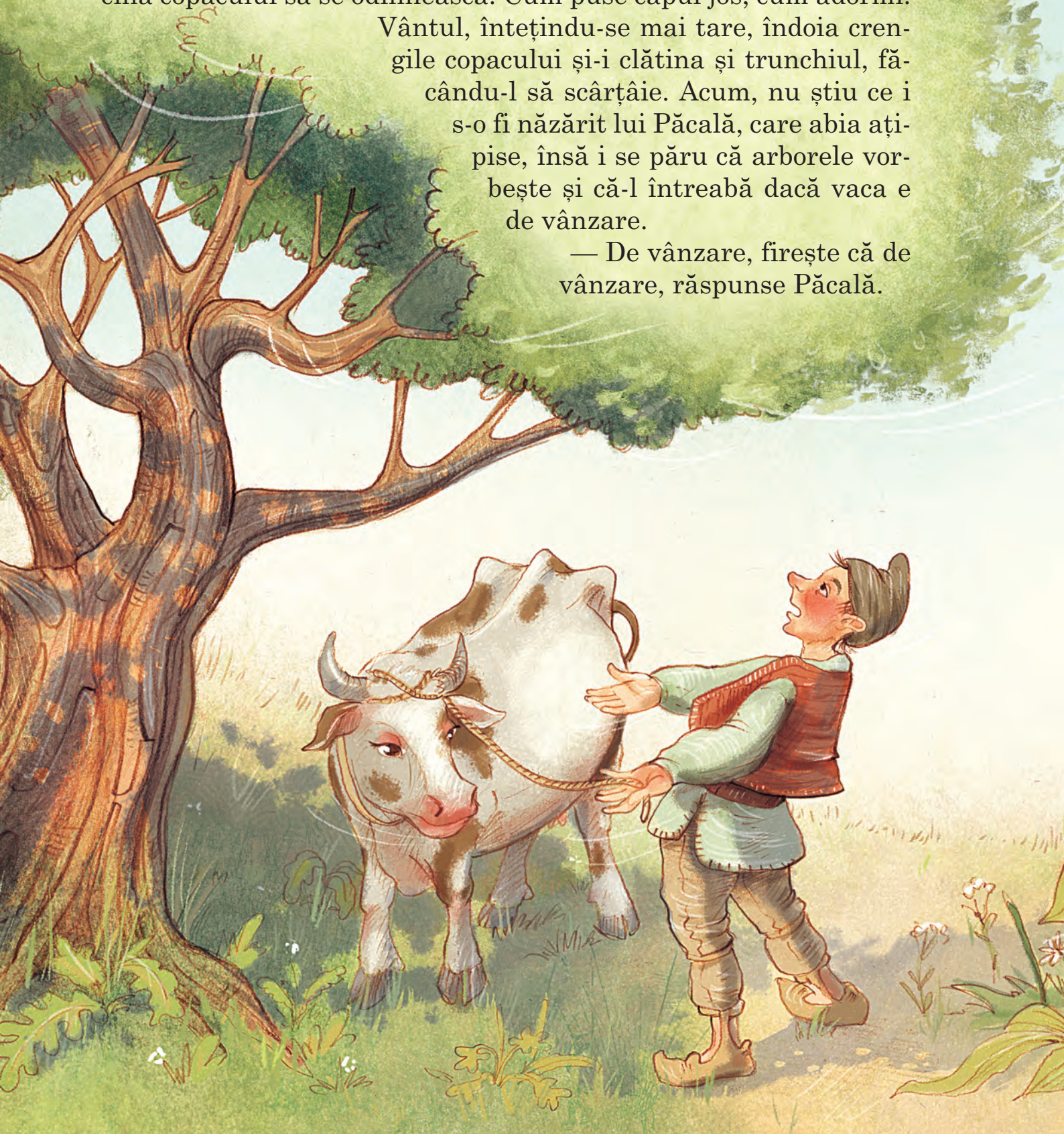
Mare bătaie de cap avea în fiecare zi Păcală. Trebuia să se scoale de dimineată, să ducă vaca la pășune, să-i poarte de grijă, ba, pe deasupra, și alte necazuri, că dobitocu-i dobitoc. Păcală al nostru nu prea avea fire de om cu rostul lui; de aceea, ca să scape de griji, își puse în gând să vândă vaca. Ar fi putut s-o vândă fraților lui, care ar fi fost bucuroși s-o ia, dar el își zise că doar cu străinii se poate face treabă bună. Într-o dimineată, luă vaca de funie și porni spre târg.

Drumul către târg trecea printr-o pădure, și tocmai când se apropie Păcală de pădure, numai ce se pornește un vânt care se schimbă repede în curată furtună. Păcală chibzui că nu e bine să umble pe drum pe o asemenea vreme, și că e bine să se oprească. Legă vaca de un copac, lăsând-o să pască, iar el se culcă la rădăcina copacului să se odihnească. Cum puse capul jos, cum adormi.

Vântul, întețindu-se mai tare, îndoia cren-gile copacului și-i clătina și trunchiul, făcându-l să scârțâie. Acum, nu știu ce i s-o fi năzărit lui Păcală, care abia ațipise, însă i se păru că arborele vorbește și că-l întreabă dacă vaca e de vânzare.

— De vânzare, firește că de vânzare, răspunse Păcală.

Vântul suflă din nou și copacul iar scârțâi. Lui Păcală i se păru că-l întreabă cât cere pe ea.

— Păi cât să cer; ți-o dau ieftin: patruzeci de lei.

Așteptă apoi ce așteptă, și vântul mișcă din nou copacul, făcându-l să scârțâie.

— Cum? zise Păcală. Zici că e scumpă? Nu e scumpă deloc, că e vacă bună de prăsilă și dă lapte mult și gras.

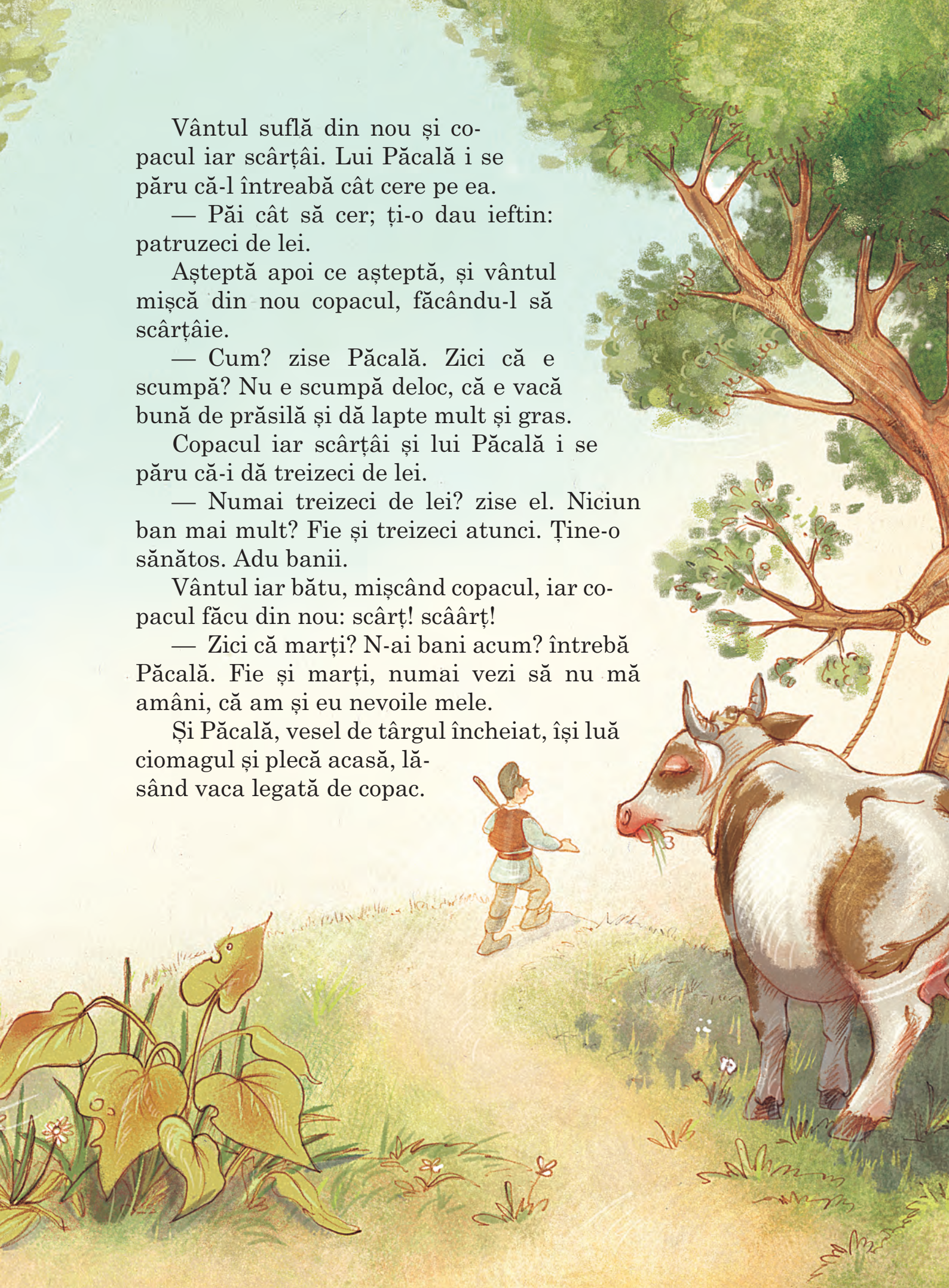
Copacul iar scârțâi și lui Păcală i se păru că-i dă treizeci de lei.

— Numai treizeci de lei? zise el. Niciun ban mai mult? Fie și treizeci atunci. Ține-o sănătos. Adu banii.

Vântul iar bătu, mișcând copacul, iar copacul făcu din nou: scârț! scârț!

— Zici că marți? N-ai bani acum? întreabă Păcală. Fie și marți, numai vezi să nu mă amâni, că am și eu nevoile mele.

Și Păcală, vesel de târgul încheiat, își luă ciomagul și plecă acasă, lăsând vaca legată de copac.

Când îl văzură frații venind fără vacă, îl întrebă ce-a făcut.

- Am vândut-o, zise Păcală.
- Cât ai luat pe ea?
- Treizeci de lei.
- Și cui i-ai dat-o?
- Unui copac din pădure.
- Unui copac?

Și frații începură să râdă mai întâi, iar apoi își făcură cruce de prostia lui Păcală:

— Auzi, unde s-a mai pomenit un copac care să cumpere o vacă!

Ei își ziseră că Păcală ori spune minciuni, ori vrea să-i ducă de nas.

— Dar unde sunt banii? mai întrebă ei.

— A spus că mi-i dă mâine, marți.

Răspunsul acesta îi încredință și mai mult că Păcală nu e în toate mințile și că a prăpădit vaca în pădure, ca un netot¹. La drept vorbind, nu prea le părea rău, căci nu se puteau împăca ei cu gândul că, la împărțeală, netotul se arătase mai isteț decât ei.

1. netot—om care pricepe greu, care acționează fără judecată; prost, negliob.

A doua zi de dimineață, Păcală își luă toporul și plecă în pădure cu gândul să ia banii și să taie niscai lemne pentru casă. Ajungând acolo, se duse drept la copacul cu pricina, pe care-l recunoscuse după frânghia ruptă, căci vaca, tot întinzându-se după iarbă, rupsese frânghia și plecase pe aici încolo.

— Ei, iaca, am venit să-mi dai banii, zise el, însă copacul nu răspundea. Căci vântul se potolise acum, și copacul nu mai scârțâia.

— Ce, te faci că n-auzi? Adu banii, că n-am vreme de pierdut.

Dar copacul stătea mut. Cum era să audă Păcală ceva, dacă nu bătea vântul?

— Adu banii, cât îți cer cu vorba bună, că pe urmă întorc cojocul¹! Copacul nu scotea nici scârț!

Mai ceru o dată, mai ceru de două ori, și, văzând că nu-i răspunde, Păcală își pierdu răbdarea și tăbărî cu toporul asupra lui.

— Stai că te învăț eu minte să mai înșeli lumea...

Și dă-i, și dă-i la rădăcină, până ce copacul fu doborât.

Când colo, ce să vezi. În groapa de la rădăcină, o căldare cu galbeni și cu bani de argint, îngropată acolo de cine știe când.

Ca om cinstit, Păcală se mulțumi să ia din căldare numai treizeci de lei, cât le fusese tocmeala, și, după ce tăie lemnele care îi trebuiau, plecă acasă, lăsând căldarea cu bani acolo unde se afla.

1. a întoarce cojocul — a trata cu asprime, fără bunăvoință de dinainte.